

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XVIII

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2023

NOTAE NUMISMATICAE

ZAPISKI NUMIZMATYCZNE

Tom XVIII

MUZEUM NARODOWE W KRAKOWIE
SEKCJA NUMIZMATYCZNA
KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ PAN
ODDZIAŁ W KRAKOWIE

Kraków 2023

Komitet naukowy / Scientific Committee:

Prof. Peter van Alfen, Prof. Michael Alram, Prof. Aleksander Bursche, Prof. François de Callatay, Dr Karsten Dahmen, Prof. Georges Depeyrot, Dr Haim Gitler, Prof. Wiesław Kaczanowicz, Elżbieta Korczyńska, Prof. Katerini Liampi, Prof. Andrew Meadows, Prof. Mariusz Mielczarek, Dr Hab. Jiří Militký, Prof. Janusz A. Ostrowski, Prof. Maciej Salamon, Prof. Bernhard Weisser

Redakcja / Editorial Board:

Redaktor / Editor in Chief – Jarosław Bodzek
Zastępca redaktora / Associate Editor – Mateusz Woźniak
Sekretarze / Secretaries – Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, Barbara Zajac

Redaktor tematyczny / Theme Editor:

Peter van Alfen

Redaktor językowy / Linguistic Editor:

Peter van Alfen

Recenzenci / Reviewers:

Prof. Peter van Alfen, Dr Hab. Bartosz Awianowicz, Dr Joe Cribb, Dr Przemysław Dulęba, Dr Hab. Arkadiusz Dymowski, Dr Wolfgang Fischer-Bossert, Dr Witold Garbaczewski, Dr Helle Horsnaes, Dr Szymon Jellonek, Dr Łukasz Koniarek, Dr Kyrilo Myzgin, Dr Dariusz Niemiec, Dr Przemysław Nocuń, Prof. Johannes Nollé, Prof. Marek Olbrycht, Dr Julien Olivier, Prof. Janusz Pezda, Dr Magdalena Piwocka, Dr Hab. Judyta Rodzińska-Nowak, Dr Grzegorz Śniezko, Dr Ömer Tatar, Dr David Wigg-Wolf, Dr Dmitriy Yanov, Dr Michał Zawadzki

Redaktorzy prowadzący / Managing Editors:

Barbara Zajac, Dorota Malarczyk, Anna Kowalczyk

Tłumaczenia / Translations:

Piotr Godlewski

Korekta / Proofreading:

Aeddan Shaw

Projekt graficzny i typografia / Graphic design and desk top publishing:

Luiza Berdak

Skład i lamanie / Typesetting and page layout:

Wojciech Skrzypiec

Adres redakcji / Address of the Editorial Office:

Muzeum Narodowe w Krakowie
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków
tel. (+48) 12 433 58 50, e-mail: notae@mnk.pl
<http://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>

Wyłączną odpowiedzialność za przestrzeganie praw autorskich dotyczących materiału ilustracyjnego ponoszą autorzy tekstów.
Authors of the texts bear the sole responsibility for observing the copyright illustrations.

Wersją pierwotną *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* jest wersja elektroniczna.
The electronic edition of the *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* is treated as its original version.

© Muzeum Narodowe w Krakowie i Autorzy, 2023

ISSN 1426-5435

SPIS TREŚCI / CONTENTS

- 11 Od redakcji
12 From the Editors

ARTYKUŁY / ARTICLES

- JAROSŁAW BODZEK
15 A Note on a Satrapal Coin with the Inscription ΔH
Notatka na temat satrapiej monety z legendą ΔH
- MATI JOHANANOFF
31 A Case of Competing Attributions: Small Anepigraphic Levantine Silver Coins with a Female Head and an Eagle on a Thunderbolt
Przypadek konkurencyjnych atrybucji: niewielkie, srebrne, anepigraficzne monety lewantyńskie z kobiecą głową i orłem na błyskawicy
- BARTOSZ AWIANOWICZ
49 An Unknown Coin of Castor of Galatia and a Possible New Dating of Deiotarus' Coins with a Monogram of His Name
Nieznaną monetą Kastora z Galacji i możliwe nowe datowanie monet Deiotarosa z monogramem jego imienia
- JOANNA ZAGÓRSKA-TELEGA, BARBARA ZAJĄC
57 A Roman Republican Denarius from the Early Roman Period Cemetery in Kazimierza Wielka, Świętokrzyskie Province
Denar republikański z cmentarzyska z wczesnego okresu rzymskiego z Kazimierzy Wielkiej, woj. świętokrzyskie
- MARCIN BOHR, DAWID MACIEJCZUK
73 A Hoard of Early Roman Sestertii from the Region of Święta Góra in the Krucze Mountains, Poland
Skarb wczesnorzymskich sesterców z rejonu Świętej Góry w Górach Kruczych
- BORIS STOKLAS
101 Two Interesting Bulk Finds of Roman Denarii from Horovce – Ostrá Hora Hill (Púchov District)
Dwa interesujące kolektywne znaleziska rzymskich denarów z Horovcůw – Góra Ostrá hora (powiat Púchov)
- MAREK JURKOWSKI
145 On the “Dynastic” Toponymy of Cilicia Pedias in the Roman Empire (until ca. AD 260) with Particular Reference to the Numismatic Evidence
O dynastycznej toponimii Cylicji Pedias w Cesarstwie Rzymskim (do około 260 r. n.e.) ze szczególnym uwzględnieniem świadectw numizmatycznych

- 165 ARKADIUSZ DYMOWSKI
Indian *Putalis* as the Key to Understanding Some Aspects of the Manufacture and Use of Barbarian Imitations of Roman Gold Coins. Some Preliminary Remarks
Indyjskie putali jako klucz do zrozumienia niektórych aspektów wytwarzania i użytkowania barbarzyńskich naśladownictw złotych monet rzymskich. Kilka uwag wstępnych
- 175 JAKUB M. NIEBYLSKI, DARIUSZ ROZMUS,
BARTŁOMIEJ SZ. SZMONIEWSKI
New Finds of Early Medieval Weights and Lead Objects from Dąbrowa Górnicza, Chruszczobród, and Chruszczobród-Piaski, Śląskie Province
Nowe znaleziska wczesnośredniowiecznych ciężarków i wyrobów ołowianych z obszaru pogranicza Dąbrowy Górniczej, Chruszczobrodu i Chruszczobrodu-Piasków, woj. śląskie
- 201 ARTUR BOGUSZEWICZ, BARBARA BUTENT-STEFANIAK
Rogowiec (Hornsberg/Hornschloss) Castle. A New Look at the History of the Stronghold on the Silesian-Bohemian Borderland in Light of Numismatic Material
Zamek Rogowiec (Hornsberg/Hornschloss). Nowe spojrzenie na dzieje warowni ze śląsko-czeskiego pogranicza z perspektywy materiałów numizmatycznych
- 241 ANDRII BOIKO-HAHARIN, SERHII KULESHOV
A Copper Coin with the Princely Sign of Olhovych (?) or Olherdovych (?)
Miedziana moneta z książęcym znakiem Olegowicza (?) lub Olgierdowicza (?)
- 251 AGNIESZKA SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA
Giovanni Maria Mosca (Called Padovano) and Giovanni Jacopo Caraglio. A Revision of the *Oeuvre* of Italian Medallists at the Court of the Last Jagiellons
Giovanni Maria Mosca (zwany Padovano) i Giovanni Jacopo Caraglio. Rewizja oeuvre medalierskiego artystów włoskich na dworze ostatnich Jagiellonów
- 285 WITOLD GARBACZEWSKI
Medal “To the Ruthenian Brethren Murdered by the Muscovite Tsar for Their Fidelity to the Church and Poland” (the So-Called Chełm Commemorative Medal) from 1875 Engraved by Ernest Paulin Tasset
Medal „Braciom Rusinom pomordowanym przez carat moskiewski za wierność dla Kościoła i Polski” (tzw. pamiątkowy medal chełmski) dłuta Ernesta Paulina Tasseta z 1875 roku

RECENZJE / REVIEWS

- BARBARA ZAJĄC
317 EVGENI I. PAUNOV, *From Koine to Romanitas: The Numismatic Evidence for Roman Expansion and Settlement in Moesia and Thrace (ca. 146 BC – AD 98/117)*, vols. 1–2, ANTIQUITATES: Archäologische Forschungsergebnisse 76, Verlag Dr. Kovač, Hamburg 2021
- BARBARA ZAJĄC
326 JEROME MAIRAT, MARGUERITE SPOERRI BUTCHER with contributions by MICHEL AMANDRY, ROGER BLAND, KEVIN BUTCHER, JACK NURPETLIAN, and ULRIKE PETER, *Roman Provincial Coinage. Vol. VII.2: From Gordian I to Gordian III (AD 238–244): All Provinces Except Asia. Part I: Introduction and Catalogue. Part II: Indexes and Plates*, British Museum Press, Bibliothèque Nationale, London–Paris 2022
- JAROSŁAW BODZEK
332 MARTIN BAER, WOLFGANG FISCHER-BOSSERT and NIKOLAUS SCHINDEL (eds.), *CISTA MYSTICA. Festschrift für Wolfgang Szaivert*, Veröffentlichungen des Instituts für Numismatik und Geldgeschichte der Universität Wien 23, Österreichische Forschungsgesellschaft für Numismatik, Wien 2020

KRONIKI / CHRONICLES

- MATEUSZ WOŹNIAK
341 *Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2022)*
The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2022)
- JAROSŁAW BODZEK
357 *Kronika Sekcji Numizmatycznej Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddział w Krakowie (2020–2023)*
The Chronicle of the Numismatic Section of the Archaeological Commission of the Polish Academy of Sciences, Krakow Branch (2020–2023)
- WIOLETTA PAZOWSKA
365 International Numismatic Conference “NUMISMATICA CENTROEUROPAEA VI” – 18–21 September 2023, Znojmo, Centrum Louka

NEKROLOGI / OBITUARIES

373 JOHANNES NOLLÉ
Wilhelm Müseler – In Memory of a Numismatic ἄωρος

375 CLAIRE FRANKLIN WERZ
Ulrich Werz (January 15, 1964 – June 14, 2023)
Bibliography of Ulrich Werz

Elżbieta Hutten-Czapska née Meyendorff (1833–1916), autor I. Makarov, 1880

Elżbieta Hutten-Czapska z domu Meyendorff (1833–1916), autor I. Makarow, 1880

Szanowni Państwo,

oddajemy w Państwa ręce tom XVIII *Notae Numismaticae – Zapisków Numizmatycznych*. Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami wszystkie teksty publikujemy w językach kongresowych, z angielskimi i polskimi abstraktami. Zawartość obecnego tomu oraz tomy archiwalne są zamieszczone w formie plików PDF na stronie internetowej Muzeum Narodowego w Krakowie (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). Na stronie dostępne są ponadto wszelkie informacje ogólne o czasopiśmie oraz instrukcje dla autorów i recenzentów.

W roku 2023 przypada 120. rocznica Daru Rodziny Czapskich. Jego autorką była Elżbieta Hutten-Czapska z domu Meyendorff (1833–1916) i jej synowie Jerzy (1861–1930) i Karol (1860–1904) Hutten-Czapscy. Dar hrabiego Emeryka Hutten Czapskiego (1828–1896), obejmujący znakomitą kolekcję numizmatów polskich i z Polską związanych oraz zaprojektowany według jego życzeń i dokończony przez wdowę pawilon muzealny, złożony na rzecz Gminy Miasta Kraków, czyli de facto Narodu Polskiego, miał olbrzymie znaczenie nie tylko dla jakości kolekcji numizmatycznej Muzeum Narodowego w Krakowie, ale także dla rozwoju całościowo pojmowanej numizmatyki polskiej. Ponad 11 tysięcy polskich monet, medali i pieniędzy papierowych, wśród nich wiele unikatów lub rzadkości, stanowiło, stanowi i będzie stanowić podstawę dla organizowanych przez Muzeum wystaw, dla edukacji numizmatycznej i ekonomicznej szerokich rzesz publiczności i wreszcie dla badań naukowych nad różnymi zagadnieniami z zakresu numizmatyki polskiej i nie tylko. Nie należy również zapominać o społecznym znaczeniu Daru Rodziny Czapskich. Poczynając od 1903 roku, do dziś całe pokolenia zainspirowanych nim darczyńców wzbogacały i wzbogacają kolekcję numizmatyczną Muzeum Narodowego w Krakowie w pragnieniu nawiązania do czynu Czapskich czy też chęci uzupełnienia muzealnych zbiorów o obiekty, których hrabia nie posiadał. Zapatrzeni w jakość zbioru zbudowanego przez Emeryka Hutten-Czapskiego nie możemy jednak zapomnieć o rzeczywistej ofiarodawczyni, wdowie po kolekcjonerze – Elżbiecie. Bez niej i jej decyzji fantastyczna, unikatowa kolekcja zapewne uległaby rozproszению, jak wiele innych zbiorów, a w każdym razie nie byłaby dostępna dla wszystkich zainteresowanych polską i światową numizmatyką. Dzięki jej decyzji o ofiarowaniu zbiorów męża Narodowi możemy dzisiaj podziwiać zbiory hrabiego w Muzeum jego imienia przy ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego 12 w Krakowie. Elżbieta poprzez dar realizowała plan zachowania kolekcjonerskiego dziedzictwa męża. Wspierała go zresztą w jego pasji już wcześniej. Pomagała mu przy pracach nad zbiorem, wykonując precyzyjne rysunki monet i medali. Pamięci hrabiny Elżbiety Hutten-Czapskiej pragniemy zadekować obecny tom naszego czasopisma.

Redakcja

Dear Readers,

We are delighted to present you with volume 18 of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*. As is our policy, we publish all texts in the congress languages, with English and Polish abstracts. The contents of the current volume and archive numbers are available as PDF files on the website of the National Museum in Krakow (<https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>). The website also provides all general information about the journal, along with guidelines for authors and reviewers.

The year 2023 marked the 120th anniversary of the Czapski Family Donation. The donation was made by Elżbieta Hutten-Czapska, née Meyendorff (1833–1916), and her sons Jerzy (1861–1930) and Karol Hutten-Czapski (1860–1904), and comprised Count Emeric Hutten Czapski's (1828–1896) magnificent collection of numismatic items from Poland and connected with Poland, as well as a museum pavilion designed according to his wishes and completed by his widow. It was given to the Municipal Commune of Krakow, i.e. de facto to the Polish Nation, and was of enormous significance not only for the numismatic collection of the National Museum in Krakow, but also for the development of Polish numismatics in general. Including many rare and unique pieces, the more than 11,000 Polish coins, medals, and paper money that comprise the collection have been, and will continue to be, the basis for exhibitions organised by the Museum for the numismatic and economic education of the general public, as well as research into various problems in Polish numismatics and beyond. The social significance of the Czapski Family Donation should not be forgotten either. Since 1903, generations of donors inspired by this act have contributed to the enrichment of the numismatic collection of the National Museum in Krakow in their desire to follow in the footsteps of the Czapski family or to supplement the museum's holdings with objects that the Count did not have. While admiring the quality of the collection assembled by Emeryk Hutten-Czapski, however, we cannot forget the actual donor, his widow Elżbieta. Without her and her decision, this fantastic, unique collection would probably have been dispersed, like many other collections, and in any case would not have been accessible to all those interested in Polish and world numismatics. Thanks to her decision to donate her husband's holdings to the nation, today we can admire the Count's collection in the eponymous museum at 12 Marszałka Józefa Piłsudskiego Street in Krakow. Through the donation, Elżbieta pursued a plan to preserve her husband's collecting heritage. In fact, she had already supported her husband in his passion previously, assisting him in his work on the collection by making precise drawings of coins and medals. We would like to dedicate the present volume of our journal to the memory of Countess Elżbieta Hutten-Czapska.

The Editors

MATEUSZ WOŹNIAK

Muzeum Narodowe w Krakowie

ORCID: 0000-0002-1243-6536

Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2022)

W 2022 r. zespół Gabinetu Numizmatycznego pracował w składzie: dr hab. Jarosław Bodzek (kierownik, monety starożytne), mgr Anna Bochnak (monety nowożytne, varia), do października 2022 mgr Anda Jaworucka-Drath (pieniądz papierowy), mgr Dorota Malarczyk (monety orientalne, depozyty), mgr Agnieszka Smołucha-Sładkowska (medale, medaliki religijne), mgr Mateusz Woźniak (monety średniowieczne) oraz od kwietnia 2022 dr Barbara Zajac (pieniądz papierowy).

Kolekcja Gabinetu Numizmatycznego liczyła na koniec 2022 r. 119 090 obiektów, a wraz z depozytami i obiektami niebędącymi muzealiami (materiały pomocnicze) – 126 554.

Zasób ten powiększył się (inwentarzowo) w stosunku do poprzedniego roku o 82 obiekty. Wśród podarowanych numizmatów wyróżniają się 2 monety z donacji Marka Poznańskiego. Pierwszą z nich jest ekstremalnie rzadki denar (znane są 3 egzemplarze) z przedstawieniem tarczy andegaweńskiej (awers) i kluczy, wokół których umieszczono litery „MPO” (*Moneta Posnaniae*) (rewers), bity w mennicy poznańskiej i przypisywany Ludwikowi Węgierskiemu (1370–1382) lub ewentualnie Jadwidze (1384–1386) w okresie jej samodzielnych rządów. Druga to również denar, tym razem wybita najprawdopodobniej w mennicy sandomierskiej za czasów Wacława II (1300–1305), z przedstawieniem korony na awersie i lwa na rewersie. Monety tego typu należą do bardzo rzadkich i do tej pory nie posiadaliśmy ich w naszym zbiorze.

Ponadto otrzymaliśmy ciekawe, wybite w epoce, fałszerstwa groszy Augusta III Sasa (1733–1763) i Stanisława Augusta Poniatowskiego (1766–1795) – łącznie 9 sztuk. Darczyńcą był Paweł Zajma. Od Witolda Dudzińskiego otrzymaliśmy z kolei niemal 50 monet obiegowych z całego świata emitowanych w XX wieku

oraz 12 medalików religijnych. Zbiór tych ostatnich wzbogacił także dar Sławomira Fałka – 8 sztuk datowanych na wiek XIX. Do zespołu archiwaliów numizmatycznych trafiła, jako dar Lecha Kokocińskiego, „Złota Księga” gminy klasy III A Cesaarsko-Królewskiej Wyższej Szkoły Realnej we Lwowie, z wpisami dotyczącymi numizmatyka i kolekcjonera Tadeusza Kałkowskiego (1899–1979).

Stopniowo odwoływane obostrzenia związane z wprowadzonym w 2020 r. stanem epidemii COVID-19 pozwoliły na powolny powrót do zwyczajowych aktywności prowadzonych przez Gabinet Numizmatyczny.

Wiele z nich miało związek ze współorganizowaną przez nasze Muzeum szesnastą odsłoną Międzynarodowego Kongresu Numizmatycznego, który odbył się w Warszawie w dniach 11–16 września. Wynikło to także z faktu, że Jarosław Bodzek był wiceprzewodniczącym, a Dorota Malarczyk członkiem Komitetu Organizacyjnego. Oboje angażowali się także przy pracach redakcyjnych związanych z wydaniem towarzyszącej kongresowi publikacji *Survey of Numismatic Research 2014–2020* (Warszawa–Kraków–Winterthur 2022). Jarosław Bodzek był wspólnie z Michaeliem Alramem (Muzeum Historii Sztuki w Wiedniu) i Aleksandrem Bursche (Uniwersytet Warszawski) redaktorem naukowym całości, a Dorota Malarczyk jednym z subedytorów (dla sekcji *Oriental Numismatics*, przy której współpracowała z Arianną D’Ottone Rambach (Uniwersytet Rzymski „La Sapienza”). Niezwykle istotną funkcję redaktora prowadzącego tego niemal 1300 stronicowego wydawnictwa pełniła Barbara Zajac.

W części wykładowej Kongresu Gabinet Numizmatyczny reprezentowali: Jarosław Bodzek („Archaic and Classical Coinage of Cilicia”, „Coinage of Cilicia in the Hellenistic and Roman Periods”), także wspólnie z J. Bulasem, S. Jellonkiem i B. Zajac („Irregular Roman Coins from Roman and Migration Periods Settlements in Western Lesser Poland”), Dorota Malarczyk („The Inflow of Islamic Coins on the Lesser Poland Territories in the Early Middle Age”), Agnieszka Smołucha-Sładkowska („Holding, Handling, Flipping: Remarks on the Perception of Medals (15th to 17th Centuries)”) oraz Barbara Zajac („Countermarks on the Coins of Bithynia and Pontus in the Roman Period”).

Jarosław Bodzek wziął także udział w dyskusji w formule okrągłego stołu na temat: „Samaritan Coins in Light of Early Indigenous Levantine Coinages”.

Jedną z atrakcji towarzyszących Kongresowi była specjalnie przygotowana przez nasze Muzeum wystawa „Medal prywatnie. Medale prywatne w I Rzeczypospolitej (od XVI do XVIII w.)”. Jej kuratorką była Agnieszka Smołucha-Sładkowska. Pozwalała ona prześledzić rozwój medalierstwa prywatnego w okresie I Rzeczypospolitej, z podkreśleniem nie tylko oficjalnego i reprezentacyjnego, ale i osobistego charakteru tej kategorii dzieł. Na ekspozycji znalazły się medale okolicznościowe, nagrodowe, obiekty o charakterze medalowym (liczmany, żeto-

ny do gier) i zdobione medalami rzemiosło artystyczne. Poza stanowiącymi trzon wystawy obiektami z kolekcji Muzeum Narodowego w Krakowie – z Gabinetu Numizmatycznego i ze zbiorów książąt Czartoryskich – wystawa została uzupełniona o wypożyczenia z Muzeum Krakowa, Muzeum Narodowego w Poznaniu i Gabinetu Numizmatycznego Berlińskiego Muzeum Państwowego. Ekspozycji towarzyszyła publikacja *Medale prywatne w I Rzeczypospolitej (od XVI do XVIII wieku)* autorstwa Agnieszki Smołuchy-Sładkowskiej.

W przededniu rozpoczęcia XVI Międzynarodowego Kongresu Numizmatycznego odbyła się w Muzeum Emeryka Hutten-Czapskiego międzynarodowa sesja naukowa zatytułowana „Joachim Lelewel and Numismatics in the Nineteenth Century”. Jej organizatorami byli: Muzeum Narodowe w Krakowie (reprezentowane przez Jarosława Bodzka), Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Biblioteka Królewska Belgii, Krakowski Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego oraz Królewskie Belgijskie Towarzystwo Numizmatyczne. W trakcie wydarzenia zaprezentowano 12 referatów omawiających różnorodne aspekty polsko-belgijskich kontaktów w zakresie rozwoju numizmatyki, kolekcjonerstwa oraz historii pieniądza na terytorium Polski i Belgii od czasów antycznych po wiek XIX. Kluczową postacią był tu Joachim Lelewel (1786–1861), historyk, numizmatyk, rytownik, którego spuścizna do dziś stanowi ważne źródło badań. Sesja upamiętniała 160. rocznicę śmierci tego wielkiego uczonego, która miała miejsce w 2021 r.

Na konferencji wystąpili (wg kolejności wygłaszania referatów): Fran Stroobants („Joachim Lelewel and the Coin Cabinet of KBR”), Johan van Heesch („Lelewel’s Letters to Numismatists in KBR, the Royal Library of Belgium”), François de Callataÿ („The Long Sojourn of Joachim Lelewel in Brussels as Seen through the Belgian Press”), Arianna D’Ottone-Rambach („Oriental Studies and Arabic Numismatics in Eastern Europe in the 19th Century: Mapping Lelewel Interests and Connections”), Jarosław Bodzek („Numismatic Activity of Joachim Lelewel in Polish Research”), Mariusz Mielczarek („Who Taught Joachim Lelewel in Numismatics?”), Agnieszka Smołucha-Sładkowska („Joachim Lelewel’s Approach to Medallion Art”), Julian M. Skelnik („Joachim Lelewel Connections to Medals Commemorating Polish-Russian War 1830–1831”), Piotr Jaworski („Ancient Coins at the Exhibitions of Antiquities in Warsaw (1856–1889)), Adam Degler („Ancient Coins in Polish Manor House. Ignacy Adam Krasicki’s Collection from Stratyn”), Magdalena Karnicka („The Numismatic Collections in Old Wrocław in the First Half of the Nineteenth Century”) i Paweł Gołyźniak („Polish Interest in Glyptic Art in the Times of Joachim Lelewel”).

Międzynarodowy Kongres Numizmatyczny stał się też znakomitą okazją do wydrukowania drugiego wydania albumu *100 rarytasów numizmatycznych w Muzeum Narodowym w Krakowie*.

Jesienią wraz z Narodowym Bankiem Polskim i Polskim Towarzystwem Numizmatycznym Oddział Kraków zorganizowaliśmy konferencję „Szlakiem pieniądza i kolekcji numizmatycznych w Małopolsce” (16.11.2022). Gabinet Numizmatyczny reprezentowali na niej (w kolejności wystąpień): Mateusz Woźniak („Czapski vs Potocki – numizmatyczny pojedynek, którego nie było (?)”), Jarosław Bodzek („Od Stanisława Stojowskiego do Lecha Kokocińskiego. Historia kolekcji monet starożytnych w Muzeum Narodowym w Krakowie”), Dorota Malarczyk („Pieniądz orientalny w zbiorach krakowskich muzeów”) i Barbara Zając („Początki kolekcji pieniądza papierowego Muzeum Narodowego w Krakowie”).

Ukończono prace nad XVI tomem *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*, który został udostępniony bezpłatnie, jak to ma miejsce od 2019 r., w wersji cyfrowej na stronie <https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>. Powstała również przeznaczona do sprzedaży wersja drukowana. Przez cały 2022 r. trwały prace redakcyjne nad kolejnym, XVII tomem pisma, redagowanym przez Jarosława Bodzka, Mateusza Woźniaka, Dorotę Malarczyk, Annę Bochnak i Barbarę Zając, który ukaże się, zgodnie z przyjętym rytmem wydawniczym, w roku następnym.

Przez cały rok prowadzona była współpraca z – mającym swoją siedzibę w Muzeum im. Emeryka Hutten-Czapskiego – Polskim Towarzystwem Numizmatycznym Oddział Kraków w zakresie współorganizowania spotkań, wykładów i towarzyszących im pokazów obiektów. Dodatkowo Anna Bochnak, Dorota Malarczyk i Mateusz Woźniak tworzyli zespół redakcyjny wydawanego przez to Towarzystwo czasopisma popularnonaukowego *Numizmatyk Krakowski*.

Kontynuowano prace nad wewnętrznymi projektami badawczymi prowadzonymi w ramach działalności statutowej Muzeum Narodowego w Krakowie – „Plomby typu drohiczyńskiego w zbiorach MNK” (Anna Bochnak) oraz „Dirhamy dynastii Sāmānidów we wczesnośredniowiecznych skarbach z terenu Polski” (Dorota Malarczyk), których wyniki mają zostać opublikowane przez ich realizatorki w przygotowywanych pracach doktorskich.

Z kolejnych aktywności prowadzonych przez pracowników Gabinetu Numizmatycznego należy wymienić udział w konferencjach. W *Numismatica Centroeuropea V* (Telč, 16.–19. 5. 2022) wystąpili Jarosław Bodzek („Roman Provincial Coins from the Jagiellonian University Excavations at the Roman Agora of Nea Paphos (Paphos Agora Project 2011–2021)”) i Barbara Zając („Countermarks on the Coins of Bithynia and Pontus from the reign of Trajan (AD 98–117)”). Barbara Zając wraz ze współautorami (J. Bodzkiem, W. Ostrowskim, G. Sochackim, Ł. Wilkiem i J. Modrzewskim) zaprezentowała na konferencji zorganizowanej przez stowarzyszenie CAA (Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology) Polska Forum GIS, której tematami przewodnimi były Interdyscypli-

narność – Standardy – Network, referat „Digitalizacja skarbu z Nietuliska Małego – integracja internetowej bazy danych z interaktywnym wyświetlaniem RTI” (Warszawa, 22.06.2022). Z kolei Mateusz Woźniak wystąpił na XVII Ogólnopolskim Seminarium Numizmatycznym w Praszce (17.09.2022) z referatem „Co z tym Krakowem!? – moneta i mennictwo w stolicy Małopolski w X–XIII wieku”. Miał także swój wkład w przygotowanie wystąpienia „Trzynastowieczna architektura murowana w Grodzisku koło Skały w świetle wyników interdyscyplinarnych badań archeologiczno-architektonicznych przeprowadzonych latem 2022 r.” (wspólnie z M. Wojenką, A. Bojęś-Białasik, J. Wilczyńskim, M. Moskal-del Hoyo i O. Tsarenko) zaprezentowanego na Konferencji Sprawozdawczej Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego za sezon 2022 (8.12.2022).

Pracownicy Gabinetu Numizmatycznego, jak co roku, angażowali się także w działalność popularyzatorską. Serię tę rozpoczął Mateusz Woźniak występując na VIII Sesji Numizmatycznej zorganizowanej przez dom aukcyjny Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak (Warszawa, 5.02.2022). Tematem wystąpienia była postać numizmatyka i kolekcjonera Tadeusza Kałkowskiego (1899–1979). Jarosław Bodzek i Agnieszka Smołucha-Sładkowska po raz kolejny wsparli swoją wiedzą Toruńskie Warsztaty Numizmatyki Antycznej (Toruń, 22.04.2022). Tym razem tematami wykładów były (kolejno) „Mennictwo Achemenidów” i „Motywy antyczne na medalach prywatnych w I Rzeczypospolitej”. W czerwcu wykład dla Krakowskiego Salonu Ekonomicznego, funkcjonującego przy Narodowym Banku Polskim Oddział Okręgowy w Krakowie, wygłosił Jarosław Bodzek („Denar Princes Polonie – najślynniejsza moneta polskiego mennictwa”) (8.06.2022), a w październiku, na kolejnej sesji zorganizowanej przez dom aukcyjny Damiana Marciniaka, Agnieszka Smołucha-Sładkowska wystąpiła z referatem „Twarz Waszmości dałem lać... O medalach prywatnych I Rzeczypospolitej” (Warszawa, 8.10.2022). Krakowski Salon Ekonomiczny stał się 28 października 2022 r. ponownie sceną dla wykładu z zakresu numizmatyki, kiedy to Anna Bochnak zapoznała zgromadzonych słuchaczy z „Historią polskiej złotówki – od złotego obliczeniowego do wprowadzenia nowej złotówki w 1924 r.”. Wreszcie Mateusz Woźniak przygotował dla członków Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego Oddział Kraków wystąpienie „Czarne srebro i wiewiórcze futerka? – o mennictwie i monecie w Krakowie przed rokiem 1300” (17.11.2022).

Jednym z ważnych pól naszej działalności jest współpraca z Uniwersytetem Jagiellońskim, w ramach której realizowaliśmy oprowadzania i zajęcia na wystawach stałej i czasowej dla studentów Instytutu Archeologii, Instytutu Historii Sztuki, Zakładu Iranistyki (Instytut Orientalistyki) i Instytutu Judaistyki. Orowadzania (w tym także mające charakter szkoleń) były prowadzone także dla krakowskich przewodników miejskich, uczestników Toruńskich Warsztatów Numizmatyki

Antycznej (edycji krakowskiej) i Polsko-Belgijskiej sesji „Joachim Lelewel and Numismatics in the Nineteenth Century”, ponadto zwiedzających przybyłych w „Noc Muzeów” i „Dzień Otwarty Muzeów Krakowskich” oraz stażystów zatrudnionych w Muzeum Narodowym w Krakowie. Agnieszka Smołucha-Sładkowska przygotowała specjalne, „walentynkowe” spotkanie na ekspozycji stałej naszego muzeum, którego tematem była „Miłość po królewsku – medale małżeńskie władców polskich”.

W 2022 r. Anna Bochnak przebywała w Lipsku jako gość-badacz na pobycie studyjnym w Leibniz-Instytucie Historii i Kultury Europy Środkowej i Wschodniej (GWZO) Lipsk (20.06–31.07.2022 oraz 1–30.09.2022), a Agnieszka Smołucha-Sładkowska w Rzymie, w ramach Stypendium Fundacji Lanckorońskich (lipiec).

BIBLIOGRAFIA PRACOWNIKÓW GABINETU NUMIZMATYCZNEGO ZA ROK 2022 (z uwzględnieniem pozycji wydanych z datą 2021)

BOCHNAK, A. 2021. „Drohiczyn-type Small Lead Seals with the Image of a Bird from the Collection of the National Museum in Krakow. Old Ruthenian Sigillography Versus Early Piast Numismatics”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 225–242. DOI: 10.52800/ajst.1.16.a10

BOCHNAK, A. 2021. „W sprawie oryginalności nietypowych ortów koronnych z 1656 r., wybitych w mennicy krakowskiej podczas szwedzkiej okupacji miasta”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 30–42.

BOCHNAK, A. 2021. „Grosz 1614 podłego bicia”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 18–20.

BODZEK, J., WOŹNIAK, M. 2021. „Emeryk Count Hutten-Czapski (1828–1896): His Collecting Passion and Museum”, *INC Comptes Rendu* 68: 78–84.

BODZEK, J., WOŹNIAK, M. 2021. „The National Museum in Krakow: The Numismatic Collection”, *INC Comptes Rendu* 68: 96–101.

BODZEK, J., ZAJĄC, B. 2022. „Monety rzymskie i ich naśladownictwa na terenie województwa podkarpackiego. Uwagi na bazie przygotowywanego tomu Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum”, [w:] J. GANCARSKI (red.), *Okres lateński i wpływów rzymskich w Karpatach*, Krosno: 219–241.

MALARCZYK, D., MIECHOWICZ, Ł., WAJDA, S. 2021. „Dirham Imitations and Glass Beads from the 10th Century Discovered in an Early Medieval Building in Kłodnica, Municipality of Wilków, Lublin Voivodeship”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 201–224. DOI: 10.52800/ajst.1.16.a9

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2022. *Medale prywatne w I Rzeczypospolitej (od XVI do XVIII wieku)*, Kraków.

SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2022. „«A New Image of Justice». Marco Guidizani’s Medal of Bartolomeo Colleoni and the Beginnings of Medallion Art in Venice”, *Artibus et Historiae* 86: 9–40.

WOŹNIAK, M. 2021. „Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2020)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 341–349. DOI: 10.52800/ajst.1.16.k1

WOŹNIAK, M. 2021. „Nowego z resztą nic...» – o nieznanym wschowskiej trzydukatówce koronnej Jana Kazimierza z 1652 r. Z korespondencji Emeryka Hutten-Czapskiego i Karola Beyera (cz. 3)”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 21–29.

- WOŹNIAK, M. 2021. „Kałkowski i młodzież”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 105–115.
- WOŹNIAK, M. 2021. „Wstęp”, [w:] D. JASEK, *Studukatówka bydgoska 1621 Zygmunta III Wazy – najbardziej spektakularna polska złota moneta*, Poznań: 3–4.
- ZAJĄC, B. 2021. [rec.], „R.CIOŁEK, R. CHOWANIEC (red.), *Aleksandria. Studies on Items, Ideas and History Dedicated to Professor Aleksander Bursche on the Occasion of his 65th Birthday*”, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2021, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 312–321. DOI: 10.52800/ajst.1.16.r3
- ZAJĄC, B. 2021. [rec.], „M. BOGUCKI, A. DYMOWSKI, G. ŚNIEŻKO (red.), *Slivers of Antiquity. The Use of Ancient Coins in Central, Eastern and Northern Europe in the Medieval and Modern Periods / Okruchy starożytności. Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i okresie nowożytnym*”, Warszawa 2020, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 333–338. DOI: 10.52800/ajst.1.16.r6

Adres autora:

Mateusz Woźniak
Gabinet Numizmatyczny
Muzeum Narodowe w Krakowie
ul. Piłsudskiego 12, 31-109 Kraków
mwozniak@mnk.pl

MATEUSZ WOŹNIAK

National Museum in Krakow

ORCID: 0000-0002-1243-6536

The Chronicle of the Numismatic Cabinet of the National Museum in Krakow (2022)

In 2022, the team of the Numismatic Cabinet consisted of Professor Jarosław Bodzek (head, ancient coins), Anna Bochnak MA (modern coins, varia), Anda Jaworucka-Drath MA (until October 2022; paper money), Dorota Malarczyk MA (oriental coins, deposits), Agnieszka Smołucha-Sładkowska MA (medals, devotional medals), Mateusz Woźniak MA (medieval coins), and, from April 2022, Barbara Zajac, PhD (paper money).

At the end of 2022, the Cabinet's collection numbered 119,090 objects, or 126,554 when deposits and non-museum objects (auxiliary materials) are included.

Compared to the previous year, the collection increased by 82 objects. Among the numismatic items donated, two coins from Marek Poznański's gift stand out. One is an extremely rare denarius (three specimens are known) with the Anjou shield on the obverse and keys surrounded by the letters MPO (*Moneta Posnanie*) on the reverse, minted at the Poznań and attributed to Louis of Hungary (1370–1382) or possibly to Jadwiga (1384–1386) during her autonomous reign. The other is also a denarius, this time probably struck at the Sandomierz during the reign of Wenceslaus II (1300–1305), with a crown on the obverse and a lion on the reverse. Coins of this type are very rare and, like the one described above, had not previously featured in our collection.

In addition, we received a number of interesting counterfeit pennies of Augustus III (1733–1763) and Stanisław August Poniatowski (1766–1795) – a total of nine pieces (counterfeits from the period). They were donated by Paweł Zajma. From Witold Dudziński we received almost 50 circulation coins issued in the 20th century from all over the world, along with 12 devotional medals. The collection of the latter was also enriched by a gift from Sławomir Fałek – eight pieces dated to the 19th century. To our collection of numismatic archives we received, as a gift from Lech Kokociński, the “Golden Book” of the commune of class III A of the Imperial Royal Realschule in Lwów, with entries concerning the numismatist and collector Tadeusz Kałkowski (1899–1979).

The gradual lifting of the restrictions introduced in 2020 in association with the COVID-19 epidemic allowed for a slow return to our usual activities.

Much of this had to do with the sixteenth edition of the International Numismatic Congress, co-organised by our Museum and held in Warsaw from 11–16 September. This was also due to the fact that Jarosław Bodzek was vice-chairman and Dorota Malarczyk was a member of the Organising Committee. Both were also involved in the editorial work for the publication of the *Survey of Numismatic Research 2014–2020* (Warsaw–Krakow–Winterthur 2022), which accompanied the congress. Along with Michael Alram (Museum of Art History Vienna) and Aleksander Bursche (University of Warsaw), Jarosław Bodzek was the scientific editor of the whole work, and Dorota Malarczyk was one of the subeditors (for the *Oriental Numismatics* section, on which she collaborated with Arianna D’Ottone Rambach of Sapienza University of Rome). The highly important role of managing editor of this almost 1,300-page publication was performed by Barbara Zajęc.

As for the proceedings of the Congress, the Numismatic Cabinet was represented by Jarosław Bodzek (“Archaic and classical coinage of Cilicia”; “Coinage of Cilicia in the Hellenistic and Roman Periods”); Jarosław Bodzek together with Jan Bulas, Szymon Jellonek and Barbara Zajęc (“Irregular Roman Coins from Roman and Migration periods settlements in western Lesser Poland”); Dorota Malarczyk (“The inflow of Islamic Coins on the Lesser Poland territories in the early Middle Age”); Agnieszka Smołucha-Sładkowska (“Holding, handling, flipping: Remarks on the perception of medals (15th to 17th centuries)”) and Barbara Zajęc (“Countermarks on the coins of Bithynia and Pontus in the Roman Period”).

Jarosław Bodzek also took part in a roundtable discussion on “Samaritan Coins in Light of Early Indigenous Levantine Coinages”.

One of the side events accompanying the Congress was a temporary exhibition prepared specially for that purpose by our Museum and entitled “Medal in Private. Private Medals in the Polish-Lithuanian Commonwealth (from the 16th to the 18th Century)”, with Agnieszka Smołucha-Sładkowska as the curator. It followed the development of private medal-making in the Polish-Lithuanian Commonwealth, highlighting the personal character of such objects rather than only their official and representational roles. The exhibition featured commemorative medals, award medals, medal-like objects (jettons, gaming tokens) and handicrafts decorated with medals. The core of the exhibition were objects from the collections of the National Museum in Krakow, the Numismatic Cabinet, and the Princes Czartoryski Collection. These were supplemented by objects loaned from the Museum of Krakow, the National Museum in Poznań, and the Numismatic Cabinet of the Berlin State Museum. The exhibition was accompanied by a book by Agnieszka Smołucha-Sładkowska entitled *Private Medals in the Polish-Lithuanian Commonwealth (from the 16th to the 18th Century)*.

Ahead of the opening of the 16th International Numismatic Congress, an international session on “Joachim Lelewel and Numismatics in the Nineteenth Century” was held at the Emeryk Hutten-Czapski Museum. It was organised by the National Museum in Krakow (represented by Jarosław Bodzek), the Institute of Archaeology of the Jagiellonian University, the Royal Library of Belgium, the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society, and the Royal Belgian Numismatic Society. Twelve papers were delivered during the session, covering various aspects of Polish-Belgian contacts in the fields of numismatics, collecting and the history of money in Poland and Belgium from ancient times to the 19th century. A key figure in these contacts was Joachim Lelewel (1786–1861), a historian, numismatist, and engraver whose legacy remains important to this day. The session commemorated the 160th anniversary of this great scholar’s death, which fell in 2021.

Speakers at the conference were (in order of the papers presented): Fran Stroobants (“Joachim Lelewel and the Coin Cabinet of KBR”), Johan van Heesch (“Lelewel’s Letters to Numismatists in KBR, the Royal Library of Belgium”), François de Callataÿ (“The Long Sojourn of Joachim Lelewel in Brussels as Seen through the Belgian Press”), Arianna D’Ottone-Rambach (“Oriental Studies and Arabic Numismatics in Eastern Europe in the 19th Century: Mapping Lelewel’s Interests and Connections”), Jarosław Bodzek (“Joachim Lelewel’s Numismatic Activities in Polish Research”), Mariusz Mielczarek (“Who Taught Joachim Lelewel Numismatics?”), Agnieszka Smołucha-Sładkowska (“Joachim Lelewel’s Approach to Medallistic Art”), Julian M. Skelnik (“Joachim Lelewel’s Relationship with Medals Commemorating the Polish-Russian War of 1830–1831”), Piotr Jaworski (“Antique Coins at Antiquities Exhibitions in Warsaw (1856–1889)”), Adam Degler (“Antique Coins in the Polish Court. The Collection of Ignacy Adam Krasicki of Stratyn”), Magdalena Karnicka (“Numismatic Collections in Old Wrocław in the First Half of the 19th Century”) and Paweł Gołyźniak (“Polish Interest in Glyptic Art in the Time of Joachim Lelewel”).

The International Numismatic Congress also provided an excellent opportunity to publish the second edition of the album *100 rarytasów numizmatycznych w Muzeum Narodowym w Krakowie* [100 numismatic rarities at the National Museum in Krakow].

In the autumn, together with the National Bank of Poland and the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society, we co-organised a conference entitled “Szlakiem pieniądza i kolekcji numizmatycznych w Małopolsce” [Money and numismatic collections in Małopolska] (16 November 2022). The Numismatic Cabinet was represented there by the following (in the order of the presentations): Mateusz Woźniak (“Czapski vs Potocki – numizmatyczny pojedynek, którego nie było (?)” [Czapski vs Potocki – the numismatic duel that never was (?)]), Jarosław Bodzek

(“Od Stanisława Stojowskiego do Lecha Kokocińskiego. Historia kolekcji monet starożytnych w Muzeum Narodowym w Krakowie” [From Stanisław Stojowski to Lech Kokociński. History of the collection of ancient coins at the National Museum in Krakow]), Dorota Malarczyk (“Pieniądz orientalny w zbiorach krakowskich muzeów” [Oriental money in the collections of Krakow museums]) and Barbara Zając (“Początki kolekcji pieniądza papierowego Muzeum Narodowego w Krakowie” [The origins of the paper money collection of the National Museum in Krakow]).

Work was completed on the 16th volume of *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne*, which was made available free of charge, as it has been since 2019, in a digital version at <https://mnk.pl/notae-numismaticae-zapiski-numizmatyczne-1>. A print version for sale was also produced. Throughout 2022, editorial work continued on the next, 17th volume of the journal, edited by Jarosław Bodzek, Mateusz Woźniak, Dorota Malarczyk, Anna Bochnak, and Barbara Zając, which will be published in the following year.

Cooperation with the Polish Numismatic Society, Krakow Branch, based at the Emeryk Hutten-Czapski Museum, was carried out throughout the year as regards co-organising meetings and lectures accompanied by presentation of selected objects. In addition, Anna Bochnak, Dorota Malarczyk, and Mateusz Woźniak worked as editors of the popular science journal *Numizmatyk Krakowski*, published by that society.

Work continued on internal research projects carried out as part of the statutory activities of the National Museum in Krakow: “Drohiczyn-Type Seals in the Collections of the MNK” (Anna Bochnak) and “Dirhams of the Sāmānid Dynasty in Early Medieval Hoards from Poland” (Dorota Malarczyk), the results of which are to be published by their authors in doctoral theses which are currently being prepared.

In the reported year, the staff of the Numismatic Cabinet actively participated in a number of conferences. Papers were delivered at the *Numismatica Centroeuropaea V* (Telč, 16.–19. 5. 2022) by Jarosław Bodzek (“Roman Provincial Coins from the Jagiellonian University Excavations at the Roman Agora of Nea Paphos (Paphos Agora Project 2011–2021)”) and Barbara Zając (“Countermarks on the Coins of Bithynia and Pontus from the Reign of Trajan (AD 98–117)”). Barbara Zając, together with co-authors (J. Bodzek, W. Ostrowski, G. Sochacki, Ł. Wilk and J. Modrzewski), presented a paper on “Digitisation of the Hoard from Nietulisko Małe – Integration of an Online Database with Interactive RTI Display” at the conference organised by the Polish Chapter of CAA (Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology) and Forum GIS UW, where the main themes were Interdisciplinarity – Standards – Network (Warsaw, 22 June 2022). In turn, Mateusz Woźniak attended the 17th Polish Numismatic Seminar in Praszka

(17 September 2022) with a paper entitled “Co z tym Krakowem!? – moneta i mennictwo w stolicy Małopolski w X–XIII wieku” [What about Krakow!? – Coins and coinage in the capital of Małopolska in the 10th–13th centuries]. He also contributed to a paper “Trzynastowieczna architektura murowana w Grodzisku koło Skały w świetle wyników interdyscyplinarnych badań archeologiczno-architektonicznych przeprowadzonych latem 2022 r.” [Thirteenth-century masonry architecture in Grodzisko near Skała in the light of interdisciplinary archaeological and architectural research carried out in the summer of 2022] (together with M. Wojenka, A. Bojaś-Białasik, J. Wilczyński, M. Moskal-del Hoyo and O. Tsarenko) delivered at the annual report conference of the Institute of Archaeology of the Jagiellonian University for the 2022 season (8 December 2022).

The staff of the Numismatic Cabinet also engaged in the popularisation of numismatics, as they do every year. This started with Mateusz Woźniak speaking at the 8th Numismatic Session organised by the auction house Gabinet Numizmatyczny Damian Marciniak (Warsaw, 5 February 2022). His presentation concerned the numismatist and collector Tadeusz Kałkowski (1899–1979). Jarosław Bodzek and Agnieszka Smołucha-Sładkowska once again lent their expertise to the Toruń Ancient Numismatics Workshop (Toruń, 22 April 2022). This time, they delivered lectures on “Mennictwo Achemenidów” [Achaemenid coinage] and “Motywy antyczne na medalach prywatnych w I Rzeczypospolitej” [Ancient motifs on private medals in the Polish-Lithuanian Commonwealth], respectively. In June, Jarosław Bodzek delivered a lecture for the Krakow Economic Salon of the National Bank of Poland (“Denar Princes Polonie – najślynniejsza moneta polskiego mennictwa” [The Princes Polonie denar – the most famous Polish coin]) (8 June 2022), while in October Agnieszka Smołucha-Sładkowska attended another session organised by Damian Marciniak’s auction house with a paper entitled “Twarz Waszmości dałem lać... O medalach prywatnych I Rzeczypospolitej [I had your portrait cast – on private medals in the Polish-Lithuanian Commonwealth]” (Warsaw, 8 October 2022). The Krakow Economic Salon again became the stage for a lecture on numismatics on 28 October 2022, when Anna Bochnak presented “Historia polskiej złotówki – od złotego obliczeniowego do wprowadzenia nowej złotówki w 1924 r.” [The history of the Polish zloty – from the calculating zloty to the introduction of the new zloty in 1924]. Finally, Mateusz Woźniak delivered a presentation for members of the Krakow Branch of the Polish Numismatic Society entitled “Czarne srebro i wiewiórcze futerka? – o mennictwie i monecie w Krakowie przed rokiem 1300” [Black silver and squirrel furs? – on coins and coinage in Krakow before 1300] (17 November 2022).

One of important fields of our activity is cooperation with the Jagiellonian University, where we organised guided tours and classes at permanent and temporary

exhibitions for students of the Institute of Archaeology, the Institute of Art History, the Department of Iranian Studies (Institute of Oriental Studies), and the Institute of Judaic Studies. Guided tours (including those in the form of training) were also given to Krakow city guides, participants of the Toruń Ancient Numismatics Workshop (Krakow edition) and the Polish-Belgian session “Joachim Lelewel and Numismatics in the Nineteenth Century”, visitors coming to the “Museum Night” and “Open Days of Krakow Museums”, and trainees employed at the National Museum in Krakow. Agnieszka Smołucha-Sładkowska organised a special “Valentine’s Day” meeting at our museum’s permanent exhibition, the theme of which was “Miłość po królewsku – medale małżeńskie władców polskich” [Love in the royal style - marriage medals of Polish kings].

In 2022, Anna Bochnak stayed in Leipzig as a visiting researcher at the Leibniz-Institute for the History and Culture of Eastern Europe (GWZO) (20 June 2022 to 31 July 2022 and 1 September 2022 to 30 September 2022), while Agnieszka Smołucha-Sładkowska visited Rome as part of the Lanckoroński Foundation Scholarship (July).

BIBLIOGRAPHY OF THE STAFF MEMBERS OF THE NUMISMATIC CABINET FOR THE YEAR 2022 (including publications dated 2021)

353

- BOCHNAK, A. 2021. “Drohiczyn-type Small Lead Seals with the Image of a Bird from the Collection of the National Museum in Krakow. Old Ruthenian Sigillography Versus Early Piast Numismatics”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 225–242. DOI: 10.52800/ajst.1.16.a10
- BOCHNAK, A. 2021. “W sprawie oryginalności nietypowych ortów koronnych z 1656 r., wybitych w mennicy krakowskiej podczas szwedzkiej okupacji miasta”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 30–42.
- BOCHNAK, A. 2021. “Grosz 1614 podłego bicia”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 18–20.
- BODZEK, J. and WOŹNIAK, M. 2021. “Emeryk Count Hutten-Czapski (1828–1896): His Collecting Passion and Museum”, *INC Compte Rendu* 68: 78–84.
- BODZEK, J. and WOŹNIAK, M. 2021. “The National Museum in Krakow: The Numismatic Collection”, *INC Compte Rendu* 68: 96–101.
- BODZEK, J. and ZAJĄC, B. 2022. “Monety rzymskie i ich naśladownictwa na terenie województwa podkarpackiego. Uwagi na bazie przygotowywanego tomu Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum”. In: J. GANCARSKI (ed.), *Okres lateński i wpływów rzymskich w Karpatach*, Krosno: 219–241.
- MALARCZYK, D., MIECHOWICZ, Ł. and WAJDA, S. 2021. “Dirham Imitations and Glass Beads from the 10th Century Discovered in an Early Medieval Building in Kłodnica, Municipality of Wilków, Lublin Voivodeship”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 201–224. DOI: 10.52800/ajst.1.16.a9
- SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2022. *Medale prywatne w I Rzeczypospolitej (od XVI do XVIII wieku)*, Kraków.

- SMOŁUCHA-SŁADKOWSKA, A. 2022. “‘A New Image of Justice’. Marco Guidizani’s Medal of Bartolomeo Colleoni and the Beginnings of Medallistic Art in Venice”, *Artibus et Historiae* 86: 9–40.
- WOŹNIAK, M. 2021. “Kronika Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie (2020)”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 341–349. DOI: 10.52800/ajst.1.16.k1
- WOŹNIAK, M. 2021. “‘Nowego z resztą nic...’ – o nieznannej wschowskiej trzydukatówce koronnej Jana Kazimierza z 1652 r. Z korespondencji Emeryka Hutten-Czapskiego i Karola Beyera (cz. 3)”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 21–29.
- WOŹNIAK, M. 2021. “Kałkowski i młodzież”, *Numizmatyk Krakowski* 4 (388): 105–115.
- WOŹNIAK, M. 2021. “Wstęp”. In. D. JASEK, *Studukatówka bydgoska 1621 Zygmunta III Wazy – najbardziej spektakularna polska złota moneta*, Poznań: 3–4.
- ZAJĄC, B. 2021. [rec.] “R.CIOŁEK, R. CHOWANIEC (eds), *Aleksandria. Studies on Items, Ideas and History Dedicated to Professor Aleksander Bursche on the Occasion of his 65th Birthday*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2021”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 312–321. DOI: 10.52800/ajst.1.16.r3
- ZAJĄC, B. 2021. [rec.] “M. BOGUCKI, A. DYMOWSKI, G. ŚNIEŻKO (eds) *Slivers of Antiquity. The Use of Ancient Coins in Central, Eastern and Northern Europe in the Medieval and Modern Periods / Okruchy starożytności. Użytkowanie monet antycznych w Europie Środkowej, Wschodniej i Północnej w średniowieczu i okresie nowożytnym*, Warszawa 2020”, *Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne* 16: 333–338. DOI: 10.52800/ajst.1.16.r6

Translation: Piotr Godlewski

Author’s address:

Mateusz Woźniak
Numismatic Cabinet
National Museum in Krakow
12 Piłsudskiego Street, 31-109 Krakow, Poland
mwozniak@mnk.pl

Figs. 1–2. Exhibition “Medal in Private. Private Medals in the Polish-Lithuanian Commonwealth (from the 16th to the 18th Century)”.

Photo by Anna Olchawska, National Museum in Krakow

Il. 1–2. Wystawa „Medal prywatnie. Medale prywatne w I Rzeczypospolitej (od XVI do XVIII w.)”.
Fot. Anna Olchawska, Muzeum Narodowe w Krakowie

